

Pogovori.

(Dalje.)

G. I. P. v M. „Morda morete kaj sledečega porabiti za Vaš (!) list. Veselilo bi me, ko bi bilo mogoče tudi meni podpirati nekoliko razvitek našega slovstva. Sevé, sledeče bi bilo vrlo malo! A kar še ni, se lahko še zgodi! Veselja mi ne manjka.“ — To je lep, vrl uvod mladega pesnika, ki nam ž njim priporoča svoje delce. Želeli ste, če mogoče, odgovora v zasebnem pismu, prideli znamko — a kdaj je vse to bilo, ne vemo, ker, kakor po navadi, na pismu ni datuma. Bodi Vam tiskan odgovor! Bojite se „strašne besede: kritike.“ Kaj bi se bali — saj ste nam poslali, mislimo, svoje izdelke baš v kritiko. Najprej naj Vas splošno pohvalimo za Vašo dobro voljo in veselje; dalje za to, da še mlad „gledate in opazujete življenje od resne strani“. Tako opazovanje človeka uči in izuči za starejšo dobo. Vendar bi rekli, da ima življenje tudi lepo, vedro stran in zato se nam ne zdi prav primerno, če mlad človek z opazovanjem „resne strani“ postane že zgodaj enostranski in čuti samo bol in težo in hoče to izlivati v pesmi. Toda k pesmam! Slikate nam življenje in trpljenje v „Tovarni“. Fantazije v pesmi ni malo — a beseda je precej okorna, rime tako navadne, merilo ne enotno, primere večkrat prav trde. Kriva je pač temu tudi snov, ki bi se sicer tudi lahko obdelala poetičsko, a ste jo Vi preveč razširili, da bi bila res poetiška. Zdi se nam, da ste se le bolj vadili delati verze, in ste napisali nekako merjeno in tuintam rimano prozo. Zapisati sèmkaj cele Vaše „Tovarne“ ne kaže, ker smo prepričani, da bote, ako jo Vi le sami záse še enkrat in sicer pazno prečitale, uvideli, da naša sodba ni prestroga. — Druga je „Ptici“. Neumevno je nam, zakaj ste jo naslovili tako. Da ste bili srečni pri svojcih doma, to radi verujemo. Da bi pa bila to tako „kruta usoda“, če mora človek zapustiti domači krov in gre v svet, da se česa nauči in pripravlja za poznejše življenje, tega Vam ne verujemo — posebno ne v tej obliki, kakor popisujete Vi. In kakšna tolažba ob takem „udarcu usode“ je pač v besedah:

Le mirno moj bratec, tak hudo to ni,
da moral bi jokati vedno!
Glej, bratcev in sester res nimaš več ti,
Zato si pa tudi odrasel.

Usoda je naša, zgubiti se v svet
in tukaj samotno trpeti —
Če prav pa ne teče tam sladčice med,
se dá zadovoljno živeti. i. t. d.

Torej, če človek odraste — nima več bratcev in sester? Zakaj ne? Mislimo, da ste mislili: nima jih več pri sebi, da bi se ž njimi igral... kaj ne? A zato spomin na doma ostale vendar sladi človeku ločitev, ali ne? In da bi bila „usoda naša, zgubiti se v svet“, ne moremo pritrditi. Izgubi se človek pač lahko, a te usode Vam ne privoščimo, pač pa želimo, da se marljivo učite, izobrazujete in postanete domačim dika in ponos. „Kam da teče sladčice med“, nam ni jasno, ker ste nejasno povedali misel, ki ste jo morda imeli ob tej kitici. — Tudi „V ne sreči“ čutimo, da je ta nesreča le nekako prisiljena in domišljena, zato nam ni mogla geniti srca. Uveruje nas o tem, kar smo začetkom trdili, da Vi namreč preveč resno gledate, ne v svet pristni, ampak namišljeni, in zato Vas le resno prosimo, da glejte v njega brez očal svoje domišljije, trezno in oprezno in da si prizadevate ohraniti zdravo srce, veselje do dela in, recimo tudi do pesnikovanja. Kar odrekati Vam vsakega darú ne moremo in povrh lahko še rečemo, da Vam bo življenje dalo, kar primanjkuje Vaši mladosti. Brez poetičnih čustev in zmožnosti, to kažejo Vaši „proizvodi“, niste — treba jih torej uriti, treba jih izolirati. Daj Vam Bog vztrajnosti. Kritike se pa nikdar — ne bojte!

G. d — v L. „Prilagam temu pismu nekaj drobnih stvari s prošnjo, da jih, če se Vam zdé primerne, priobčite v Vašem cenjenem listu. proseč bližnjega (!) odgovora...“ „Te drobne stvari!“ Drobne pač, ker so drobno pisane — a kako bodo za nas primerne! Zdi se nam, mladi pesnik, da ste se navzeli duha novostrujarskega, v katerem pesniki pojó menda zato, da jih nobeden ne razume. Tu nam pošiljate neko „Povest“, ki nam pa prav nič ne pové. Človek mora ugibati in ugibati, pa še ne dobi v posameznostih prave zveze, kaj šele celo „povest“. V besedah ste jako bogati, izrazi Vam kar tako tekó; da-li so pa vsi primerni mislim, če ste sploh kaj misli povedali — to je drugo vprašanje. Bog nas varuj, da bi se tako pesništvo udomačilo v naši književnosti! Vsakdo bi moral brati le svoje proizvode, ker bi le vsak sam mogel razumeti, kaj hoče. Ne rečemo, da niso rime dovolj čiste, merilo precej popolno, a misel je menda tudi nekaj v pesmi; nánjo mora pesnik pred vsem paziti! Vprašali bi Vas samo: kaj hočete s temi-le besedami:

Njen duh je hodil v misli parkih
in poleg čaš ognjenožarkih
je dolge dneve snivala
in si obraz zakrivala, i. t. d.

Kako hodi duh v „parkih misli“? kakšne
so one „ognjenožarke čaše“, ob katerih se
„snivajo dolgi dnevi“? To so pač bombastične
besede; a samo besede! Za poizkušnjo denimo
castitim bravcem tu sem še drugo Vašo „pe-
sem“ — „Gazelica“:

Oj pozdravljen, solčnojasen dan,
anglec zlati iz nebes poslan!
Venček se krog kodrov lesketa
iz blestečih žarkov je nabran.
Stresaj, ljubček, svilnate lase
in nastiljaj z biseri ravan,
da jih nekaj zase bom nabral,
jih dejal na svojo levo stran,
jih dejal na težko si srce,
da kot noč odpluje vran teman.

To Vam je poezija! Besede blesteče in
svilnate in biserne, ki pa dejane „na levo
stran“, bogve, če bodo komu odgnale iz srca
„temnega vrana“, ki naj „odpluje“ kot noč!
Težko je morda Vaše srce — a težke so
tudi njegove misli — ne — težke so Vaše
besede! Ali bo vseh bravcem, če jim zapi-
šemo še Vaš „Sonet“?

Na pesek mirno vlegle so cipresne
se sence in opojno diha vrt
in vodomēt šumi in luč nebesne
kraljice stkala je čaroben prt.

Postave sem hrumevajo prelestne
čeddalje bolj in dvor jim je odprt
in lijejo v vinograde obcestne
in strun glas vije se ob stebelu trt.

Naenkrat: tiše, tiše to vrvenje,
pogledi vodené in gostov manj
se gnete okrog vaz razcvelih sanj

in tamkaj bela pot — o Bog, trpljenje!
— tam jih sprejema dolga bela pot
in jaz sem sam in pal palač je svod. —

Ste li razumeli te „krog vaz razcvele
sanje“? Človeku se zdi, da je v deveti deželi,
kjer „prelestne postave hrumevajo“ in se
„strune glas vije ob stebelu trt!“ „Pogledi vo-
dené“ — a vodené tudi besede in misli, in bati
se je, da odnese voda vso to poetično fanta-
zijo! Prosim Vas lepo, porabite vendar bolj
svoj dar, kar Vam ga je Bog dal! Najprvo pa-
metno mislite in svoje misli razberite; potem
šele uglasite strune ne, ob stebelu trt, ampak
bolj naravne, da bomo mogli mi, ki še ne
slišimo rasti trave i. dr. umevati, kaj čuti
Vaše srce in kaj hoče povedati Vaš jezik!

M. B.

Naznanila.

Družba sv. Mohorja

uljudno vabi vse drage Slovence in Slovenke,
da se v tem prvem letu novega stoletja, ki
je zaeno petdeseto njenega delo-
vanja, kar najmnóžneje zberó pod njeno za-
stavo. Književni dar, ki se udom pri-
pravlja in deloma v družbeni tiskarni že
pridno tiska, je za leto 1901. tale:

1. *Zgodbe sv. pisma*. VIII. snopič. Spisal
dr. Iv. Ev. Krek. — 2. *Pamet in vera*.
Slovenskemu narodu v potrditev svete vere.
Prvi zvezek. Spisal župnik I. M. Seiger-
schmied. — 3. *Umni kletar*. Spisal učitelj
A. Kosi. — 4. *Za srečo*. Povest (12 pol).
Spisal Fr. Malograjski. — 5. *Slovenske*
večernice. 53. zvezek. — 6. *Koledar za*
l. 1902.

Nabiralne pole naj čč. gg. poverjeniki
družbe z denarjem vred določijo odboru
do dné 5. marca.

„Krščansko-socialna zveza“

v Ljubljani začne izdajati obširno delo: *Soci-
alizem*. Spisal dr. I. Ev. Krek. Gospod pisatelj
bode uredil in izpopolnil tvarino, katero je
priobčeval v našem listu od leta 1896. dalje
pod naslovom „Socialni pomenki“. Delo
bode izhajalo v snopičih po 15 kr. Vsak
meseč izide vsaj po en snopič. Knjiga bo
najmanj v enem letu gotova. — To važno
podjetje toplo priporočamo. — Naročnike
sprejema č. gosp. Luka Smolnikar, stolni
vikar v Ljubljani.

Lastništvo in upravnništvo *„Dom in Sveta“*

odgovarja na razna vprašanja gledé I. Bo-
načevih izvornih platnic, da se iste pri
imenovanem bukvozezu še dobé za vse let-
nike, in sicer v ognjeno-česnjavordeči, havana-
rjavi in azurno-modri barvi. — Cena je v
Ljubljani 1 K 40 v, po pošti 1 K 60 v.

Listnica uredništva — Gčna. *Mira*. Le pošljite — prosimo! Obenem nam izvolite naznaniti svoje
pravo ime! — Gčna. *Ksenija*. Hvala! Nekaj priobčimo prihodnjíc. Le pogum! — *Več sotrudnikom*.
Prosimo potrpljenja! Polagoma porazvrstimo v list vse, kar je dobrega.